

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. De reseruatione ob vacationem in cursa, & clausa in corpore iuris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

- glos. 30. possunt etiam dici specialiter: reseruata beneficiis affecta per appositionem manus Papæ, Simoneta q. 4. n. 9. de quo infra a n. 139.
- 65 Et ista explicatio est magis conformis significationi. & acceptioni vocabulorum generalis, & spiritualis, & pro ea feci reg. Cancellaria 55. de claus. in Beneficiis vacantibus ponendis, quæ alias erat 62. ibi, Clausula ponatur, etiam si dictum Beneficium, ex eo, quod talis collector, generaliter reseruatum existat.
- 64 At dictæ specialiter reseruaciones fin fauorem aliquorum, maxime mentales, de quibus Cassad. dec. 4. 5. 6. de reseruatio. & vltima de concess. preb. & Mandos. reg. 11. q. 1. iam non sunt in vsu propter decretum S. Concilij Trid. c. 24. de reformatione capite decimo nono per quod illæ sunt sublata, Mandos. de signatura gram. tit. de reseru. ad finem. Nauarrus in capite si quando, de rescrip. in actuarius, n. 14. & 16. & Fla. Paul. supra n. 17 & Gonzalez. d. 51. a numero 66. & d. glo. 3. o. num. 23. & 25.
- 95 Aliquando tamen reseruantur & specialiter aliqua Beneficia, quæ sperantur vacare per contractum matrimonij, vel per affectionem iuxta reg. Cancell. 57.
- 66 Sed, an reseruaciones sunt otiosæ, an fauorabiles, est dubium Doctorum, de quo late per Aneam de Falcon. d. tract. preb. l. 2. & Simonetani, quest. 5. & 6. Granu. & per Gonzalez posthæc visum ad reg. de mensib. 5. 6. proæm. per totum.
- 67 Et quidem ea sententia mihi verior videtur, & quod sint otiosæ, & restringendæ, cum detrahant ordinariæ potestati, quam tenent glos. in capite præsent. verb. finitur, de offi. Legati in 6. quam dicit memorabilem Nauarrus in capite accepta de restitutione spoliato, oppositionis solutione decima, numero quadragesimo secundo & Ioan. Andreas Domin. Francus, & alij in capite auaritia, de electione in sexto & Corralius 2. p. c. 1. numero undecimo qui dicunt, quod reseruatio capite secundo de prebendis in sexto est otiosa, & restringenda, cum detrahat Ordinariæ potestati, & Belamer. de permutatione Benef. 3. p. 9. 1. & conf. 34. qui cum collectario ait, quod reseruaciones Papæ, etiam generales & Motu proprio factæ sunt otiosæ, & restringendæ, siue restringibiles, quia ordinariis aufertur sua iura, Cassador. dec. 3. n. 5. de reseruatio. Ripa resp. 15. l. 1. n. 5. & resp. 17. lib. 2. n. Mandos. conf. 11. n. 9. & idem videtur velle Glossator, reg. 3. vers. item quero, & tenuit Rota in Segunt. Archidiaconatus, & Canonicius infra adducti, n. 3. 2.

J. I.

De reseruacione ob vacationem in Curia,
& clausa in corpore iudicis,

SVMARIA.

PRecipua reseruatio, & in corpore iuris est clausula de Beneficiis vacantibus apud sedem seu in curia, quod idem est in proposito n. 68. & 69.

Ista reseruatio extenditur ad Beneficia venientium ad curiam, vel ab ipsa recedentium aut decedentium infra duas dietas, n. 70.

Beneficia in curia vacantia specialius ceteris sunt affecta Papæ, n. 72.

Beneficia apud sedem, seu in curia vacare dicuntur, non

solum per obitum in illa, sed etiam quando ibi sit renuntiatio, privati, vel alij modi vasandi, numero 73. & 74.

Ibi dicitur Ecclesia vacare, ubi sit privatio, vel renuntiatio etiam a promatore alibi constituto, n. 75. etiam si persona sit alibi, non solum attenditur locus privationis, non ubi persona sit, n. 76.

In vacatione inducitur ob modum negatiuum solum consideratur, ubi est persona & Beneficium, imo solum consideratur, ubi est persona, numero septuagesimo septimo & 78.

Vbi privatio inducitur à iure, seu ex decreto propter actum positiuum Beneficium vacat, ubi sit actus, numero 79.

Beneficia hereticorum vacant in partibus, ubi fuit commissum delictum, & non in curia, ubi sententia lata fuit, numero 80. Quæ hodie sunt reseruata, numero 81.

Quomodo in proposito accipitur curia remissius numero 82.

In hac reseruacione non comprehenduntur Beneficia, habentium domicilium in Romana curia, nisi curia es sint n. 83.

Quantum Beneficia officialium, & Capellanorum Papæ, & aliorum, de quibus in extrauag. ex debito, dicantur ibi vacare apud sedem, tamen illa erant temporalis & extranei cū condicione, sicut etiam extraneis ad regimen, a n. 84.

Nec omnia Beneficia reseruata, etiam specialiter aut in d. extrauag. ad regimen, dici possunt proprie vacare in curia, sed ad summum eanti large ratione reseruata, nu. 88. & seq.

Beneficia vacantia ob non publicationem non vacant in curia, nisi resignatio sit facta coram Papa, quia adhuc per resignationem vacant, n. 90.

Qui narrat resignationem non publicatam, & Beneficium adhuc per resignationem vacare, narrat verum, licet Rota alias teneat non vacare per resignationem, n. 91.

Vbi simpliciter exprimeretur vacatio ex resignatione, non veniret vacatio ob non publicationem, quæ specialiter exprimi debet, n. 95.

Si Beneficia vacantia in curia Papa non confert infra mensem, à die vacationis Ordinarij possunt illa conferre, ex c. statutu, de preb. in 6. n. 96. Quod non procedit in Beneficiis alijs reseruatis, in quib. nullum tempus est Papæ prefixum ad conferendum, num. nonagesimo septimo.

Dictum c. statutum, est correctum per Extrauagantem pie de preb. quæ est Bonifacij, & posterior, n. 98. Licet possit dubitari propter datam, l. 6. n. 99.

Quicquid sit de hoc per Extrauag. ad regimen derogatur, dic. statutum, n. 100.

Parochiales in curia vacantes Apostolica Sede vacante etiam quæ vacarunt viuentis Papa possunt per Ordinarium promoueri, ex c. si Apostolica de preb. in 6. quod est posterius, dict. Extrauag. pia, numero 101. & 102.

Dictum c. si Apostolica non procedit in Beneficijs alijs reseruatis, nec in deuolutis contra alios, a n. 103.

Extrauagat. 1. & si in temporalium, de preb. quæ derogat c. si Apostolica, etiam temporalis, & expirauit, numero 106.

Etiam quod Parochiales vacantes, viuentis Papa, non est derogatiū d. c. si Apostolica, per Extrauag. ad regimen, non obstat, ne effectiue inducitur viuentis Papa, nec extrauag. vltima, de preb. à numero 107.

De potentia & efficacia, ac priuilegijs reseruacionis per

X. 3

vacationem in curia, qui sint videndi. n. 112.

In d. reservatione non comprehenduntur Episcopatus, bene tamen Abbatis, numer. 113. cum seq. ubi ponitur resolutio Rotæ, ex qua idem etiam videbatur in Episcopatus.

In reservationibus Extraneis ad regimen exprimentur Episcopatus, & Monasteria, & c. & per reg. 2. Cancell. sit peculiaris reservatio Episcopatum & Monasteriorum, n. 117.

Reg. reservatoria Monasteriorum comprehendit Monasteria electiva, n. 118.

Alia Dignitates inferiores etiam electiva, & alia Beneficia electiva, certum est, quod comprehenduntur in d. reserv. c. 2. de prob. in 6. cum faciat mentionem de elect. nec contrarium vult. Corra. n. 19. & seq. & idem erit in reg. reservatoris facientibus mentionem de elect. n. 121.

Etiam non facta mentione de elect. comprehenduntur sub reservationib. si nullus modus providendi esset expressus quicquid esset in mandato de providendo, n. 122. 123.

In reservationib. factis sub ista forma reservamus Benef. ad cuiuscumq. collationem, provisionem, presentationem, seu dispositionem spectantia, non comprehenduntur Beneficia electiva, n. 124.

An præter reserv. per vacat. in curia, sint alia reserv. in corpore iuris clausæ. n. 127. cum seq. referuntur sententia Doctorum, & resolvitur unam tantum esse reserv. nempe illam.

Beneficia litigiosa non sunt reservata contra aliquos, a n. 133. & ponuntur dec. Rotæ.

68 **H**is præmissis notandum est, primo præcipuam reservat. & in corpore iuris clausam esse illam de qua in d. c. 2. de prob. in 6. & in c. statutum, & cap. present. eod. & Clem. 1. ut lite pendente, ubi reservantur dispositioni Romani Pontificis, omnia Beneficia vacantia apud Sedem Apostolicam, seu in curia: quod idem est & in proposito, secundum glo. in d. c. statut. verb. in curia per tex. ibi & in d. c. 2. cum qua transeunt ibi Dd. & Francus d. c. 2. n. 2. Iapuz allegatione 96. in prim. Simoneta, 7. 30. numero 2.

70 Quæ reservatio extenditur & in d. ca. presenti ad Beneficia, quæ venientes ad Curiam Romanam, vel ab ipsa recedentes obtinent, si in locis vicinis ipsi curiæ per duas dictas legales mori contigerit.

71 Et ista reservatio de Beneficiis apud sedem & vacantibus continetur etiam in d. Extraneis ad regimen, de prob. quæ per reg. 1. Cancellaria semper innovatur per omnes Pontifices.

2 Quæ Beneficia incuria vacantia specialius & cæteris sunt affecta Papæ d. c. 2. Mand. in præfatione reg. 5. Cancell. numero 1. Granutius ad Simonetam, quæst. 26. n. 6.

73 Beneficiaque apud Sedem, seu in curia vacare & dicuntur non solum per obitum in illa, sed etiam quando ibi fit renunciatio, vel privatio, aut si ibidem alij vacationis modi inducuntur. Francus in d. c. present. §. sine. n. 4. Simoneta 9. 28. 29 & 30. & ibi Granutius Gambarus de officio Legati, l. 3. n. 124. Caputaquen. dec. 48. 25 & 327. p. 3. Quamvis Gigas de inrtu. 50. num. 47. dicat, quod Beneficia resignata in curia non dicuntur vacare apud sedem, sed bene in curia, & quod, licet properea sint reservata, tamen eorum reservatio nõ dicitur in corpore iuris clausa, citans Sarnen. de triennali, quæst. 31. sub numer. 5. qui id non dicit.

74

Nam ibi dicitur Ecclesia vacare, ubi fit & privatio vel renunciatio, etiam à procuratore alibi constituto, Probus d. c. 2. de prob. in 6. à n. 22. Corras l. p. c. 8. n. 8. Rosinacius c. 15. Fla. Paris. l. 9. g. 14. vel ubi occurrunt omnes alij vacationis modi, Rota dec. 4. & 35. de Prob. alias 33. & 86. in antiquis, Paulinus de offic. & potestate Capituli sede vacante. preludeo vlt. nu. 8. & Mandos. cons. 11. n. 1. ubi docet Beneficia privati vacare ubi privatur, quando sumus in privatione hominis, & posthac tradit González glo. 13. à n. 42. & 45. & glo. 15. §. 2. g. 3. ex. n. 8.

Quod procedit, etiam si persona privata, seu ex qua alias vacat Beneficium, sit extra curiam, nam solum est attendendus locus privationis, non autem ubi sit persona, ut ex dec. 32. Guidoboni in causa Cöpostellana Canoniciatus resolut Mand. reg. 32. 7. 8. ad fin. & volunt citatis quamvis Caputaquen. in d. dec. 48. & 327. distinguat. facit glo. verb. cellaro in d. elem. 1. ut lite pendente. Millis in reper. verb. Beneficia vacantia: nec obstat dec. Putci. 356. nu. 4. l. 2. ubi habetur, quod Beneficium vacans & non expeditionem novæ provisionis, ex decreto dicitur vacare extra curiam ex quo, & persona, & Beneficium erat extra curiam, quamvis nova provisio erat expedienda in curia, & ibi iura soluenda: quia responderetur id procedere in vacatione inducta ob modum negatium consistentem in non faciendis, seu in omissione, quo casu solum consideratur, ubi est persona, & Beneficium, ut si sunt extra curiam, extra curiam dicatur vacare Beneficium.

Ino solum videtur considerandus locus, & ubi 78 est persona, ut per Paulinum sup. ubi ait: quod privatus, quia non soluit pensionem in partibus, si est Romæ, eius Beneficium censetur vacare in curia, & esse reservatum d. decisi. 4. & Hier. Paulum in d. præc. Cancellaria, verb. Beneficium residentis, pag. mihi 608. post praxi. Rebus ubi ait, quod Beneficium residentis in curia non promoti infra annum dicitur vacare in curia, secundum Collectarum in c. Ecclesia, de sortilegiis.

At ubi privatio inducitur à iure, seu ex & decreto 79 propter actum positum Beneficium dicitur vacare, ubi fit actus, ob quem inducitur privatio à iure, seu decreto iuxta dicta.

Vnde alias in vna Mutinen. Capellæ 19. & Iunij 80 1562. coram D. paleoto fuit resolutum, Beneficia hæreticorum vacare in partibus, ubi fuit commissum delictum, & non in curia, ubi sententia lata fuit, nam vacant ipso iure, & possunt impetrari, & conferri ante sententiam, ut per Cotam dec. 230. in suis Miscellaneis manuscrip. & habetur in dec. 707. & 728. l. 3. p. 3. diner sorum, & refert Mand. de signatura gratia, tit. de absolutione ab hæresi, versiculo. hæreticorum Beneficia.

Hodie tamen Beneficia vacantia propter hæresim, si crimines sunt Papæ reservata per constitutionem 29. vij. V.

Et quomodo in proposito & accipiat curia, vide infra super regula quinta Cancellaria, à numero 387.

Et adverte in hac reservatione non comprehendi Beneficia habentium domicilium in Romana curia, nisi curiales sint, seu cortesani & ibi ratione curiæ morarentur, d. c. present. §. sane, & ibi Dd. Agi. dec. 654. seu 655. & fuit resolutum in causa Romana Beneficiatus S. petri 27. Ianua. 1593. coram D. Blancheto.

Et quamvis Beneficia officialium, & Capellano-

rum

84 cum Papa, & aliorum, de quib. in *Extravaug. ex debito, de elect. inter communes* dicantur, ibi *vacare a-*
pu sedem, et si alibi de *decant.* Lapis allegatione 96.
in princ. ubi Mand. Littera D. & Francus in d. s. sane, n.
4. Aneas 4. 7. effectus 2. & 6. n. 4. tamen illa extravaugas
 85 erat temporalis, & expiravit cum conditore, & ut pa-
 teret ibi, Donec Christi dignatio nos dignabitur universa-
 lis Ecclesie sponsa sua regimini praesidere. & ibi, provis-
 sioni nostrae, Dom. in d. c. statutum post n. 8. Mand. reg. i.
 Cancell. q. 1. & Zerola verb. Benef. s. 2. fall. 3. sicut etia
 86 extravaugas ad regimen, & Dom. in c. si Apostolica, n. 6.
 de prob. in 6. Glossator, reg. Cancell. 1. 2. 30. & 62. Cassad.
 dec. 3. n. 3. de constit. & Mandos d. reg. i. q. 1. quicquid de
 87 veraque & dicat Aneas de Falcon, pro ludo 4. nec re-
 fert esse impressas inter Extravaugas communes,
 nec dici potest earum reservationes esse approbatas,
 ex Extravaug. Pauli II. fin. de prob. inter omnes, &
 sic de d. Extravaugas. ex debito, iam non est curan-
 dum.

Nec omnia Beneficia reservata etiam specialiter
 88 & aut etiam in dict. Extravaug. ad regimen dici possunt
 proprie vacare in curia, Lapis allegat. 84. n. 3. sed ad
 summum, tantum large, & improprie ratione refer-
 rationis, quia eorum dispositio pertinet ad curiam,
 puteus dec. 36. n. 1. l. 2. Rota in Cordub. Capellaniz,
 de qua infra n. 425.

89 Et ita potest intelligi gloss. verb. collatio, & in si, in d.
 clem. i. ut hic pendente, quae ait, quod Beneficia spec-
 ialiter reservata vacant in curia, & Simoneta q. 30.
 n. 3. & Sarnen, de triennali, q. 31. ubi aiunt, quod refer-
 vata per Extravaug. ad regimen, dicuntur vacare in cu-
 ria, & Couar. pract. c. 36. n. 4. ad si. & p. Greg. d. c. 24. n.
 4. ubi ait, quod dicemus vacare in curia, vel apud sedem
 ea Beneficia, quae solius Summi Pontificis refer-
 vata sunt collationi; nec in dict. Extravaug. ad regi-
 men, dicitur, quod Beneficia vacantia per obitum
 personarum, de quibus ibi, censentur, seu iudicen-
 tur vacare in curia, vel aequiparentur vacantibus in
 curia, quicquid dicat Aneas d. effectus 2. & 6. & ita te-
 nendum est, quicquid posthac velit Gonzalez, gl. 13.
 ex n. 46.

90 Unde Beneficia & resignata extra curiam vacan-
 tia ob non factam publicationem, iuxta constitu-
 tionem 87. Greg. XIII. de qua infra i. p. cap. 3. a. num.
 2. 3. non dicuntur vacare in curia, quamvis eorum
 dispositio eo ipso ad sedem Apostolicam devolu-
 ta existat, Beneficia autem vacantia, ob non publica-
 tionem iuxta dict. constitutionem Greg. XIII. adhuc
 per resignationem vacant, & sic apud sedem, cum
 est facta in manibus papae, ut apparet ex ipsa confi-
 ratione, vers. quod si quicquam ibi, ab ipsa prima resi-
 91 gnatione. Et sic qui narrat resignationem non publi-
 catam, & Beneficium adhuc per resignationem, va-
 care apud sedem, narrat verum, ita fuit resolutum in
 causa Verdunen. Canonatus 19. Iunij 1589. coram
 D. Gypsis, Flaminio Parisius libro undecimo quastio-
 ne 8.

92 Quamvis contrarium alias tenuerit Rota & in vna
 Spoletana Beneficiorum, 28. Iun. 1595. coram Dom.
 Mantica, ut in seq. decisione. Placuit Dominis gratia
 sineatri a D. Persio impetratam, quoad modum vacatio-
 nis non fuisse iustificatam, nam, cum modus vacandi fue-
 rit in supplicatione expressus propter resignationem, ille
 non potest verificari, nisi resignatio fuerit publica,
 quia debet intelligi de resignatione valida, quae indiget
 publicatione secundum facte record. Gregor. XIII. confi-
 rationem, neque praesumitur facta publicatio, sed debet
 probari, quia est facta l. quaecumque. §. ult. de publica-

na l. consilio §. quassum de curatione furiosorum, Alex.
 consil. 18. n. 11. l. 2. Socin. Senior consil. 15. n. 2. l. 1. & ita
 sapissim. fuit resolutum. Unde si resignatio non fuit pu-
 blicata, Beneficium non vacat propter resignationem, ut
 fuit expressum, sed ob non publicationem ex d. Gregor.
 constitutione, qui modus vacationis non fuit expressus, &
 tamen specul. iter exprimi debet, & si resignatio, ut in ca-
 su proposito, facta fuerit in manibus inferioris collatoris,
 ut colligitur ex d. Greg. constitutione §. de beneficiis au-
 tem, ex illis verbis, & aliis, ibi, modo, & forma predi-
 ctis, quae quidem verba habent relationem ad praedictas
 qualitates, Corneus consil. 182. nu. 61. l. 2. Socinus Junior
 consil. 42. nume. 3. l. 3. Crauetia consil. 98. numero 8.
 quare cum D. Persius hunc modum vacationis in suppli-
 catione non expresserit, non facta publicatione non po-
 rest Beneficium obtinere, quia gratia obiecta non capit
 hunc modum vacationis, quamvis resignatio facta fuerit
 in manibus inferioris collatoris, ut fuit dictum coram
 Pamphilio, in Bononiensi Canonatu, 16. & 19. Februa-
 ry 1590.

Et idem tenuit Rota in alia Verdunen. & Canonici-
 93 catu 23. Maij 1596. coram D. Pamphilio infra addu-
 cta si p. 3. n. 332. & fuit dictum in vna Mediolanen.
 Beneficii 13. Ian. 1597. coram D. meo Corduba, de
 qua d. c. 3. n. 284.

Et responsio data in d. Verdunen. ad d. t. vers. quod
 si quicquam non satis facit, nam reueta in illis verbis,
 Illaque, siue iura ab ipsa statim resignat seu cessione,
 vacauisse & vacare censentur eo ipso, loquitur de pri-
 ma resignatione, a qua vult Beneficium vacare non
 facta publicatione, siue subsecuta sint aliae resigna-
 tiones, siue non, & in princ. dict. vers. non annullat i-
 psam primam resignationem, sed dispositiones, &
 gratias resignatorum, & cessorum Beneficiorum, ac
 iurium huiusmodi subdens, quod nulla alia su-
 per huiusmodi Beneficio, siue iure cesso, iis, qui-
 bus concessa fuerit, suffragetur, sed ad ea sunt inha-
 biles.

Verum est tamen, & quod ubi simpliciter exprime-
 retur vacatio ex resignatione, non veniret vacatio,
 ob non publicationem, quamvis sit ex resignatione,
 nam specialiter exprimi debet, ex d. constitu. vers. il-
 lorum vero.

94 Aduertendum est tamen, quod, si Beneficia & vacan-
 tia in curia Papa non conferat infra mensem a die
 vacationis, & non scientia numerandum, Ordinarij
 possunt illa conferre, ex dict. cap. statutum, de prob. in
 6. & ibi gloss. & Dd. Cuius tex. moderatio & loquitur,
 & habet locum tantum in reservatis propter vaca-
 tionem in curia per d. c. 2. & c. praesent, eod. tit. in ca-
 teris autem nullum tempus est Papae praefixum ad
 conferendum, Francus in d. c. statutum, num. 6. Aneas
 de Falcon. q. 4. principali effectus 2. & 20. Paulus Gra-
 nutius ad Simonetam q. 47. num. 14. & dicitur infra
 10. p. c. 2. n. 12. & hanc sententiam admittit, non solum
 in deuolutis, sed etiam in aliis reservatis, Gonzalez
 ad regulam de mensibus. §. quinto proterio a nume-
 ro 145.

95 Sed decis. d. c. statutum, quod est Gregorius X. & est
 hodie correctae, & reuocata per Extravaug. pie i. de prob.
 inter omnes, quae est Bonifacii VIII. & sic posterior,
 glo. i. ibidem, & Rota dec. 12. ante n. 1. de prob. in nouis,
 alias 207. Papus allegation. 96. sub n. 1. Domin. consil. 78.
 Francus in d. c. statutum, sub nu. 6. versic. & vide etiam
 per Lapium Staphil. de literis gratia in praefatione, num.
 20. Simoneta d. q. 30. nu. 3. & Sarnen. de triennali. qua-
 stion. 31. versiculo ex quo inferitur, & Gonzalez d. c. §. 5.

a n. 148. dicens, se non dubitare dict. reuocatione.

Verum posset dubitari, t an d. c. *statutum si corre-*
ctum per d. Extrauag. pia, propter datam lib. 6 quæ est
posterior d. Extrauag. vt dicit *Eneas de Facon. dist.*
qu. 4. effectus 6. & 202 & dubitat etiam *Sarr. de expe-*
ctamus. n. 21. & etiam *Zerola in praxi Episcopali p. 1.*
verb. Beneficium §. 3. d. 4. qui ait, quod stante hac du-
bitatione Doctorum Ordinarius prouidebit, prout
Deus benedictus sibi inspirauerit. Et *pa. verb. re-*
seruatio §. 7. hanc opinionem amplectitur, tanquam
favorabiliorem, & magis connaturalem Episcopo
potestati, & videtur tenere *Mand al Lapum d. alle-*
gat. 96. lura E.

100 Sed quicquid sit de hoc tamen per d. Extrauag. ad
regimen, quæ vt dixi, innouatur per omnes Summos
Pontifices, derogatur decisioni *capite statutum*, vt
apparet ibi, *Non obstantibus quibuscumque consti-*
tutionib. à predecessoribus nostris Romanis Pontificibus
editis quatenus obfistere possent super enarratis articu-
lis, vel alicui, si aliquibus eorundem. Lapis *vbi pro-*
xiime.

101 Similiter etiam Parochiales t in curia vacantes
Apostolica sede vacante, & quæ vacarunt viuente
Papa, de quibus ante eius obitum non fuit ordina-
tum possunt per Ordinarium prouideri, etiam ante
mensē, ex c. si *Apostolica de prob. in 6.* Rebut. in *pra-*
xi in noua prouisione, verb. *dummodo tempore data pra-*
se. titum. n. 14. Paulus Granutius ad Simonetam, *qua-*
estio. 47. n. 12. & nouissime posthac *Gonzalez d. 9. §.*
a nu. 125.

102 Quod c. si *Apostolica*, est posterius d. t *Extrauag.*
pie. & sic quantum ad hoc illam correxit, vt dicit d.
gloss. 1. d. 1. d. Extrauag. & Francus in d. cap. si Apostolica
numero 1.

103 Et d. c. si *Apostolica*, videtur etiam solum t pto-
cedere in Parochialibus in curia vacantibus, & non
in referuatis alia ratione iuxta supradicta, *Francus in*
d. ca. statutum. nu. 6. Gaspar. de Perusio, *de referuatio-*
ne §. 5.

104 Quamuis *Zerola d. 1. p. verb. Benef. §. 3. t dicto 10.*
2. p. verb. referuatio §. 5. à fortiori, & à simili contra
teneat dicens, quod posset etiam conferre Parochia-
les vacantes extra curiam, sed in mensa Summi Pon-
tificis, ex maiori ad minus, & ex identitate rationis
de qua ibi, & fuerat dictum in causa Abulen. Paro-
chialis de la Calçada 19. Nouem. 1593. infra adducta,
c. 5. num. 91. & videtur tenere *Rebut. in reg. 1. Cancell.*
verb. etiam si dicti officiales. ibi *Tamen hic officia, seu*
Beneficia illorum vult esse referuata, quia semel affectu
semper durat, nisi liberetur, ca. si Apostolica de preb.
in 6. nouissime posthac tenet Gonzalez d. 5. §. proce-
a n. 137.

105 Nec etiam procedit in deuolutis, licet contra te-
neat à fortiori *Zerola d. verb. referuatio §. 4.* contra
quem tenere videtur *Gonzalez d. 5. §. numero 144.*
& seq.

106 Et quamuis per Extrauag. Clementis V. t & si in
temporalium. 3. de prob. in communibus, quæ est po-
sterior, sit derogatum d. c. si *Apostolica*, vt inquit
Francus ibi d. n. 2. in fi. tamen illa Extrauagans erat
temporalis, & cum suo coadiutore expirauit, vt ap-
paret ibi, *Qua apud sedem Apostolicam vacare noscen-*
tur ad presens, & qua toto nostri Pontificatus tempore
vacare contigerit, & ibi, hac vice.

107 Difficultas est, t quoad Parochiales quæ viuo
papa apud sedem vacarunt, de quibus ante ipsius o-
bitum non fuit ordinatum, nam, cum viuo Papa vaca-
uerint, suat affectæ per referuationem d. Extrauag.

gantis ad regimen, & Beneficium semel affectum, se-
per manet affectum, vt in Extra. vlti. eod. tit. in com-
munibus, de quo infra a n. 793.

Nihilominus verius videtur, t etiam quoad Pa-
rochiales viuente papa vacantes, non esse derogatum
d. c. si *Apostolica* per d. Extrauag. ad regimen, &
ratio est, nam in ea Papa solum suæ dispositioni re-
seruat, & non sedis Apostolicæ, & sic non potest di-
ci ei in aliquo obfistere d. c. si *Apostolica*, quod mor-
tuo Papa & sic sublato de medio permittit prouisionem
Ordinarii.

Nec affectio inducta in parochiali viuente t papa
videtur obfistere, nam non obfistente affectione indu-
cta, ex referuatione *d. ca. 2. de prob. l. in 6. vult.* pa-
pa in d. c. si *Apostolica* quod Ordinarij possint prouide-
re parochiales apud sedem in vita papæ vacantes,
de quibus prouisum non est, & referuatio d. Extra-
uag. ad regimen, in quantum referuat Beneficia vacan-
tia in curia, per quam inducta est prædicta affectio,
nihil aliud est, quam confirmatio referuationis d. c.
& eadem cum illa.

Sed videtur adhuc obfistere t d. Extrauagans vlti-
ma incip. ad Romanos, de prob. in communib. quæ est
posterior d. c. si *Apostolica*, vbi dicitur, quod omnia
Beneficia, etiam curata, semel affecta semper manent
affecta, & quod non possunt per alium, quam per Ro-
manum Pontificem prouideri.

Sed respondetur, t quod ista Extrauagans generaliter,
& indistincte loquens debet restringi, & de-
terminari per d. c. si *Apostolica*, nam lex posterior ge-
neraliter loquens restringitur, & limitatur per legem
priorem, l. non est nouum. ff. de legibus gloss. las. & alij
l. sciendum ff. qui satis dare cogantur. Ant. Gab. concl.
1. de legibus nu. 2. & Thom. Sanchez de matrimonio l.
2. disputatio. 34. r. 6. & Euerar. in loco à ratione legis
scriptæ a n. 12. *Gonzalez, supra, a n. 129.*

Et de potentia, & efficacia t ac priuilegiis d. re-
seruationis per vacationem in curia, vide *Aneam de*
Falcon. 4. §. Simonetam 9. 4. n. 15. & 9. 73. & Granu-
tium ad eum, 9. 6. Sarnen de triennali, 9. 31. Probum
ad Monach. in c. presentis de offic. Legati in 6. a nu. 5.
Mandol. in prefatione reg. 5. Cancell. & ad Lapum alle-
gatione 84. lura D. & Anast. Germon. de indultis Car-
dinalium. §. si vero, n. 10. & quæ dicemus infra.

Et, an in d. referuatione comprehendantur Episcopatus,
seu Ecclesiæ Cathedrales, & Abbatiæ, & aliz
Dignitates electiue, glo. in d. c. 2. verb. *Dignita-*
tum. tenet non comprehendere Episcopatus, & Abba-
tias, quia sunt speciali nota digna, idem tenent
Monachus ibi n. 1. & Probus ad eum nu. 41. & 48. idē Mo-
nachus in c. Inquisitores, de heret. in 6. Archid. nu. 1. &
Francus 4. §. 5. in d. c. 2. Lapis allegatio. 84. vbi Man-
dol. lura Balios citans. Cosmas in prag. sanct. us. de
elect. c. licet. §. statui, verb. obfistatulo, Corras. 2. p. c. 1. n.
8. & 9. Fran. Marcus dec. 1. 112. a n. 3. p. 1. & p. Greg. di-
cens. glo. communiter approbatam, de Benef. c. 24. n.
1. pacian. de probatione. l. 2. capite 27. n. 91. & 92. & ca.
28. numero 4.

In Abbatiis tamen contrarium tenet Domin. t
in d. c. 2. n. 10. in probans gloss. & *Simoneta qu. 11. qui*
ait, ita obfistatulo, & posthac Gonzalez glo. 9. a nu. 35. &
hoc sententia mihi videtur verior, & magis conformis
verbis, d. c. 2. ibi Ecclesiarum, & ibi, vt Ecclesiæ,
Dignitates, &c. & ibi, electio.

Et facit dec. Rotæ in causa Ciuitaten. t pensio-
nis, 5. Decem. 1567. in qua fuit resolutum, quod miles
pius, ac S. Petri, & Pauli potest, postquam duxerit uxorem,
retinere pensionem, etiam referuatam super fructibus
mensis

106. *intra* Episcopalis vigore privilegiorum dicitur militari, quia verba privilegiorum sunt generalia, ibi, quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, & Beneficiis, & appellatione Ecclesiarum, ex propria significatione, & vi verbi comprehenduntur Ecclesie Cathedralis, quamvis, & ibi Dist. de preb. in 6. & in materia etiam odiosa verba intelligenda sunt ex proprio significato, iuxta doctrinam Averni ubique approbatam in l. cum lege ff. de testament. l. si in l. fin. ff. de constitutionibus Princip. num. 35. facit capite porro, de priuile. vbi glossa notat non esse recedendum in priuilegiis a forma verborum, cap. accepimus eod. & hoc etiam est de mente Papa in d. priuile. c. 6.
107. Ex qua decisione idem etiam videbatur in Episcopatus, seu Ecclesiis Cathedralibus; sed de hoc parum est iam curandum, ex quo in reservationibus Extravagantis tunc ad regimen, quae, ut diximus, per omnes Summos Pontifices innouatur, exprimentur Episcopatus, & Monasteria, Prioratus, Dignitates, ceteraque Beneficia quaecumque, & quacumque, etiam ad illa persona per electionem assumantur, &c. Et ex quo per regulam 2. Cancellariae sit peculiaris reservatio Episcopatum, & Monasteriorum &c. & in reg. 3. Prioratum, ac aliarum Dignitatum Conventualium, &c. Quae reg. reservatoria Monasteriorum comprehendit tamen Monasteria electiva propter verba generalia, & quia fit mentio de Dignitatibus electiuis, & quia Prioratus regulariter sunt electiui, ita fuit resolutum in causa Meten. Monasterij 8. Iun. 1562. ut in re collectis manuscrip. Oradi 1, quamvis contrarium dicat Caputaquen. decis. 4. i. nu. 1. p. 3.
108. De aliis autem Dignitatibus inferioribus, & quantumvis electiuis, & aliis Beneficiis electiuis, certum existimo comprehendere in dict. reservatione cap. secundo, cum faciat mentionem de electione ibi, *ipso- rum electiui*, & est de mente Doctorum ibi, & citatorum supra, & tenuit expresse Cosm. vbi supra.
109. Et quamvis aliud videatur velle, tamen Corraf. d. numero 8. ibi, & alia Dignitates electivae tamen intelligitur de aliis Dignitatibus electiuis, scilicet prioratibus, qui sunt per se ne habent Abbatem superiorem, & sunt in effectu idem, quod Abbatia, & de Dignitatibus electiuis, in quibus requiritur forma cap. quia propter de electione, quarum vacatione dicuntur Ecclesiae viduatae, de quibus supra 1. p. cap. 6. numero 19. ut apparet ex sequentibus, & ex Cosma vbi supra quem ipse Corraf. allegat, & Prob. dist. numero 4.
110. Et idem erit in regulis reservatoriis facientibus mentionem de electione, ut reg. nona mensura, ibi electionem, maxime cum ibi referantur Beneficia qualitercumque qualificata, Gonzalez gloss. decimanona.
111. Quinimo etiam non facta mentione tamen de electione comprehendere existimo sub reservationibus, si nullus modus providendi esset expressus, ut tenet Aeneas de Falcon. quesi. 3. numer. 21. ad doctrinam glossae, verb. quamvis in Clem. 1. de preb. de qua supra d. c. 6. 1. p. nu. 27. vbi plures eam sequentes citavi, & dixi communem, & videtur tenere Gonzalez ibi numero octavo.
112. Et quicquid esset in mandato de providendo, quod est ambitiosum, & ideo restringendum, tamen in reservationibus Motu proprio factis, & maxime per viam legis, id videtur de plano procedere, pro quo faciunt dicta, dist. capitul. 6. a numero 67.

In reservationibus vero factis sub ista forma tunc reservamus Beneficia ad cuiuscumque collationem, provisionem, praesentationem, seu dispositionem spectantia, non comprehenduntur Beneficia electiva secundum Aeneam sup. ex c. cu in illis. §. 1. de preben. in 6. & d. Clem. 1. eod. tit. vers. si. pro quo facit, tunc quod licet verbum, provisio, & verbum, dispositio, late sumpta, & sic in materia larga, & favorabili comprehendant omnem modum providendi, & sic electionem, tamen in materia odiosa, & restringibili, ut est reservatio, & dictum est sup. n. 67. non includunt electionem, ut in d. §. 1. & d. vers. fin.

Et dixi d. c. 6. a numero 30. tamen cum Aeneas d. tract. praedictio 2. teneat reservationes praesertim Motu proprio factas, & non pro certa persona, esse favorabiles, non loquitur consequenter, & etiam tenendo, quod reservatio est odiosa, existimo illa verba comprehendere etiam electionem in reservatione facta Motu proprio, & per viam legis iuxta dicta d. c. 6. n. 33. & sentit Gonzalez ibi n. 9.

Sed est dubium tamen an praeter illam reservationem per vacationem in curia sint aliae reservationes in corpore iuris clausae?

In quo glossat reg. 33. de triennali, tamen & 62. vnam tantum esse concludit reservationem in corpore iuris clausam, de qua in d. c. 2. & c. praesenti, contra quem Aeneas de Falcon. q. 2. principali n. 12. ait esse plures: primo illam, tamen de qua ibi; Secundo illas, de quibus in d. Extravag. ex debito, & in d. Extravag. ad regimen, Tertio, in pluribus incompatibilibus retentis ultra tempus praefixum in Extravag. execrabilis, de preb. Quarto, de Beneficiis illorum, qui promouentur in Episcopos post consecrationem. Quinto, de Beneficiis deuolutis. Sexto, de Beneficiis, exemptis & immediate subiectis Papae, de quibus in c. si de reuocatu. istos tamen duos ultimos casus non posse dici propriae reservationis, quia papa confert ut Ordinarius, ut inquit Glossator dist. reg. 33. & addit Rotae dec. 3. de offic. Legati in nouis. n. 5. & sentit Gonzalez, glo. 51. a numero 40. vbi contra Flaminium Paris. recte ait Beneficia exemptorum non esse reservata, sed posse Ordinarium ea providere, cum exemptio sit personalis tantum, & n. 110. contra eundem ait Beneficia deuoluta non dici reservata.

Sed quicquid dicat Aeneas, tamen nec reservationes, de quibus in dict. Extravag. ex debito, & in d. Extravag. ad regimen, in qua continetur reservatio de Beneficiis illorum, qui promouentur in Episcopos, & in d. Extravag. execrabilis, dici possunt in corpore iuris clausae; nam reservatio in corpore iuris clausa dicitur, quae est a iure communi inducta, & in eius corpore inserta quod non procedit in reservationibus inductis per Extravagantes, Sarnen. dist. quastion. 31. de triennali, vers. tamen pace eorum, maxime in reservationibus, de quibus in dict. Extravag. ex debito, & in Extravag. ad regimen, quae erant temporales, & cum suo conditore expirarunt, ut dictum est sup.

Vnde Sarnen. ibi tamen qui tenet esse plures reservationes in corpore iuris clausas, ponit alias a vers. prima est, & sequitur Gigas de intrusa numero 38. & probus ad Monach. in dist. cap. praesenti, de offic. Legati in 6. a numero 10. ponit octo reservationes quae tamen non sunt verae & propriae reservationes in corpore iuris clausae, ut patebit singulas consideranti.

Quare verior videtur praedicta sententia tamen Glossator. quod una tantum sit reservatio in corpore iuris

RESERVATIO
de
Beneficiis

WII
15

clausa, de qua in dict. cap. 2. & cap. present. de praben. in 6.

131 Et quamvis Corraffius dict. ap. 1.2. par. numer. 7. & 13. inter reseruationes in corpore iuris clausas ponat reseruationem ob litigium, ex cap. primo & secundo, ut litigante in sexto, quod etiam tenuit i. par. cap. 6. numero undecimo, & Probus in dict. capit. present. numer. 15. & in capit. nono de electa in 6. num. 4. Mandos. reg. 34. quest. 87. numer. 9. ibi. Quia tamen Beneficia litigiosa, & sic reseruata, & alij, ut per Sarnen. d. quest. 51. & Castador. decis. 1. de reseruatio. num. 6. ait Beneficia litigiosa posse dici reseruata, vel soli Papae praeseruata, & dicuntur etiam reseruata in decis. Burgen. de Pancoruo adducta 6. par. cap. 4. num. 11. & Ocen. Canonatus seu optionis adducta num. 14. & in Oritana relata numero 27. ibidem, tamen verius est t. beneficia litigiosa non esse reseruata, nec induci reseruatiorem ob litem, sed ea durante prohibetur Ordinarius conferre, & suspenditur eius prouisio, quia lite finita potest postea libere conferre, ut in dict. cap. 1. & 2. ut litigante in 6. & in Clem. eod. tit. ita Sarnen. d. quest. 51. vers. tamen in pace eorum, num. 9. Simoneta quest. 10. numeri 5. & 6. & ibi Paulus Granutis, & Mandos. ex professo hoc agens reg. 32. quest. 9. a num. 5. Nauar. in cap. accipiente de reseru. spoliat. oppositi. 10. solutione, num. 30. Couar. pract. cap. 36. num. 7. vers. 5. ad idem, & post haec Goncal. §. 7. proem. n. 118. & gloss. 6. num. 146. & gloss. 32. num. 40. & gloss. 51. num. 111.

135 Et fuit resolutum in vna Auriem. Canonatus t. 4. Junij 1576. coram D. Lancelloto, ut in sequen. decis. Fuit conclusum quod regule Cancellaria de exprimendo mense vacationis habet locum, etiam in gratia, si neu. ri quia est noua gratia, & noua prouisio, & nouus tit. ex illa acquiritur, & propterea in ea fieri debet mentio de modo vacandi, & de reseruatiore, ut habetur in decis. 24. de rescrip. in nouis. Roman. conf. 362. n. 4. Felin. in c. in nostra in 13. cor. de rescrip. Sarnen. in reg. de annali. q. 28. n. 2. Non obstat, quod hoc Beneficium sit litigiosum ante dictam gratiam, & quod propterea dicatur reseruatum, & quando Beneficium est reseruatum alia ratione quam ratione mensis, non est locus dictae reg. quia responderetur quod lis non inducit reseruatiorem, sed ea durante prohibetur Ordinarius conferre, & suspenditur eius collatio, quia lite finita potest postea libere conferre, ut declarat Sarnen. reg. de triennali. q. 31. nu. 9. Simoneta tract. de reseruatio. cap. 9. circa fin. versic. ex praedictis.

136 Et idem fuit resolutum in vna Legionen. t. praestimoniam de male Junij 1594. coram D. Pamphilio, ut in decis. sequenti. Fuit resolutum non constare de vacatione ex persona Antonij de Vega, nisi aliter probetur ipsum habuisse ius in istis praestimonis iustificando eius titulum cum omnibus in sua gratia narratis iuxta decisionem Egidij 112. & tradit Rebuff. in praxi, tituli de subrogatio. numero 85. & super concord. rubrica de mandat. Apostolic. ver. successores circa fin. vers. insuper subrogatus. & ista probatio debet esse clara, cum ius Antonij non incidenter, sed principaliter deducatur, ut per Egidium ubi supra, praesertim quod non solum non constat ipsum fuisse triennalem pacificum possessorem, Castador. decis. secunda de causa possess. quod nec etiam decessit in possessione, quam per decem annos antea dimiserat, ad notata per Puteum, decis. 87. lib. 3. cum aliis allegatis. Neque obstat possessio decennalis Antonij, ex qua solet presumi bonum ius, ut per Sarnen. reg. de triennali. q. 26. n. 7. quia ista presumptio non potest allegari, nisi ab ipsomet possessore, non autem a tertio,

nisi si successor ipsius iuxta terminos allegationis Lapi, ut declarat Sarnen. dict. reg. de triennali, questio. 13. quod in hoc casu non potest habere locum, ubi stante lite inter ipsum Antonium, & quondam Franciscum de Sancto Petro non datur ultimum triennium pacifica possessionis, quod est extremum necessarium pro allegatione Lapi, Puteus decis. 330. lib. 1. & 311. libro secundo, cum aliis similibus. Nec etiam obstat, quod Guierrius magni fecerit ius Antonij acceptando resignationem, & ideo, nec ipse, nec eius successores possunt illud impugnare, quia non constat, quod Ferdinandus de Mesa veniat ex persona Guierrii, qui, licet resignauerit ad fauorem Gabriels, qui postea dicitur resignasse Ferdinando, non tamen de hoc doctum fuit, & potest Ferdinandus habere alium titulum cum notorium sit in Beneficialibus admitti multiplicationem titulorum, ut per Castador. decis. 21. numero 5. super reg. & decis. 3. de causa possess. in fin. Non obstant, quae dicuntur de non publicatione resignationis Antonij, facile ad fauorem Guierrii, quia Ferdinandus non tenetur docere de aliqua publicatione, cum non funderet se super ista resignatione, sed tantum dicat Beneficium non potuisse vacare per obitum Antonij, qui illud de eo tempore non possidebat, & in eo nullum ius unquam habuit, & in omne euentum Domini dixerunt etiam data vacatione ex persona Antonij illam non suffragari. Palacios, cui obstat reg. de mense, ex quo Antonius decesserit de mense reseruato, cuius erat facienda mentio in gratia, si neu. ri, quae est noua gratia, & noua prouisio, non obstante lite, quae non inducit reseruatiorem, sed suspendit tantum collationem Ordinarii usque ad finem litis, ut alias fuit resolutum in vna Auriem. Canonatus, sub die 4. Junij 1576. coram Illustrissimo Cardin. Lancelloto, etiam quod ista vacatio capiatur per clausulas generales, siue alio quouis modo, Puteus decis. 169. libro secundo, & decis. 1. & 4. super reg. de mense, Paleot. decis. penult. & cessat omnis difficultas ad effectum, de quo agitur, ut non intret gratia, si venri concessa Palatio, de anno 1587. de quo tempore iam ista vacatio erat comprehensa sub clausulis generalibus appositis in gratia resignationis antea facta ad fauorem Gabriels, quam Domini dixerunt esse iustificatam.

Quamuis in Lucana Canonatus, 7. Februarij 1561. coram Dom. Rubeis infra relata nu. 657. Rota fenserit, quod lis de tempore vacationis induceret reseruatiorem Beneficij, & sic non obstat reg. de mense exprimendo. &c. & vide infra dicta cap. ult. a numero. 217.

§. 2.

De reseruatiore seu affectiōe per appositionem manus Papae.

S V M M A R I A.

Inducitur reseruatio seu affectio Beneficij per solam appositionem manus Papae, quamuis inuulter factam, numer. 138. & 139. ubi adducitur pro hoc Extrinag. ult. de prab. & num. 143. contra aliquos nu. 141. & 142.

Per commendam factam à Papa Beneficium dicitur affectum, & n. 140.

Quando Papa ad certum tempus, vel ex certa causa reseruauit, si illa reseruatio semel affecta, Beneficium semper manet affectum etiam post illud tempus, & cessante causa contra Aeneam, n. 144.